

COMISIA ELECTORALĂ CENTRALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Adresa: str. Vasile Alecsandri, nr. 119, Chișinău, Republica Moldova, MD-2012
Telefon: +373 22 251-451, fax: +373 22 234-047
Website: www.cec.md, e-mail: info@cec.md

Nr. CEC-8/ 2016 din 05 mai 2023

Doamnei Iana COVALENCO
Președintă a Consiliului Electoral Central al UTA Găgăuzia

Stimată Doamnă Președintă,

În temeiul prevederilor art. 26 alin. (1) lit. i) din Codul electoral nr. 325/2022, Comisia Electorală Centrală monitorizează aplicarea legislației cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale și a grupurilor de inițiativă. Totodată, în corespundere cu lit. y) din art. 25 al Codului electoral, Comisia asigură, alături de Consiliul Electoral Central al UTA Găgăuzia, exercitarea și protecția drepturilor electorale ale cetățenilor Republicii Moldova în procesul de organizare și desfășurare a alegerilor regionale, precum și acordă asistența informațională, metodologică necesară, contribuie la dezvoltarea profesională a angajaților organelor electorale.

Potrivit definiției date la art.1 din Codul electoral nr. 325/2022, noțiunea de *campanie electorală* înseamnă „perioadă de activitate care se desfășoară, în condițiile prezentului cod, cu scopul de a-i determina pe alegători să-și exprime voturile pentru alegerea unuia sau a altui concurent electoral sau pentru exprimarea uneia sau a altei opțiuni la referendum”.

Prin hotărârea nr. 95-VII/VII din 16 august 2022, Adunarea Populară a UTA Găgăuzia a stabilit pentru data de 30 aprilie 2023 alegerile Guvernatorului (Bașcanului) UTA Găgăuzia, iar prin hotărârea nr. 96-VII/VII din aceeași dată, a stabilit să se desfășoare tot la data de 30 aprilie 2023 alegeri parțiale pentru Adunarea Populară a UTA Găgăuzia.

Conform art. 244 alin. (1) din Codul electoral nr. 325/2022, prevederile referitoare la alegerile regionale vor intra în vigoare la 1 ianuarie 2024.

În același timp, Codul electoral nr. 325/2022 prevede norme generale aplicabile pe întreg teritoriul țării și pentru toate tipurile de alegeri sau referendumuri. Corespunzător, Comisia Electorală Centrală nu poate neglija normele generale ce reglementează finanțarea campaniilor electorale și care urmează a fi aplicate pe întreg teritoriul Republicii Moldova, inclusiv în UTA Găgăuzia.

Una dintre aceste norme generale se referă la plafonul maxim al donațiilor ce pot fi colectate în numerar de la persoane fizice. ***Astfel, conform art. 57 alin. (4) lit. e) din Codul electoral, contribuțiile sub formă de donații în numerar pot fi făcute de persoane fizice în valoare de până la un salariu mediu pe economie stabilit pe anul respectiv.*** Prin Hotărârea Guvernului nr. 936 din 28.12.2022, ***cuantumul salariului mediu lunar pe economie***, prognozat pentru anul 2023, ***a fost aprobat în mărime de 11700 lei***, pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

Anterior, Comisia Electorală Centrală a UTA Găgăuzia (actualmente Consiliul Electoral Central al UTA Găgăuzia în baza Codului electoral nr. 325/2022) a aprobat prin hotărârea sa nr. 29/8 din 24 septembrie 2016, Regulamentul privind finanțarea campaniilor electorale în UTA Găgăuzia. Acest regulament a fost modificat prin hotărârea nr. 94/4 (451) din 9 martie 2023 a Consiliului Electoral Central al UTA Găgăuzia. Totuși, Consiliul Electoral Central al

UTA Găgăuzia nu a stabilit în textul regulamentului care este plafonul maxim al donațiilor colectate în numerar de către concurenții electorali. Însă, potrivit pct. 2 al aceluiași regulament, în procesul finanțării campaniilor electorale, concurenții electorali se conduc de Constituție, de Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei, de Codul electoral al Găgăuziei și de alte acte normative în domeniu.

Astfel, în situația în care un act normativ inferior legii nu reglementează modalitatea de colectare a donațiilor în numerar, dar există prevederi legale generale stabilite de lege, acestea prevalează, iar încălcarea lor presupune aplicarea răspunderii juridice.

Prin hotărârile adoptate de Consiliul Electoral Central al UTA Găgăuzia, în calitate de candidați la funcția de Guvernator (Bașcan) al UTA Găgăuzia au fost înregistrați: Dudoglo Nicolai, Uzun Grigorii, Formuzal Mihail, Petrov Victor, Croitor Dmitrii, Cernev Serghei, Guțul Evghenia și Cimpoeș Serghei.

Iar în calitate de candidați la funcția de deputat în Adunarea Populară a UTA Găgăuzia au fost înregistrați: Savastin Mihail, Pavlioglo Gheorghii, Ianioglo Petru și Gorelco Petru.

Conform art.1 lit. d) din Codul electoral nr. 325/2022, *concurrent electoral* înseamnă „partid politic, bloc electoral și persoană care candidează pentru funcția de Guvernator (Bașcan) al Găgăuziei sau de deputat în Adunarea Populară a Găgăuziei și sunt înregistrate de Consiliul Electoral Central al Găgăuziei – în cazul alegerilor regionale”. Deci, statutul de concurrent electoral a fost atribuit tuturor persoanelor indicate supra.

Astfel, în limita atribuțiilor stabilite de art. 25-26 din Codul electoral nr. 325/2022, Comisia Electorală Centrală a Republicii Moldova a atestat situații contrare cadrului legal național. Comisia subliniază că alegerile legale și transparente constituie criteriul intrinsec al unei democrații veritabile. Rolul organelor electorale este de a descuraja obținerea mandatului cu încălcarea legislației electorale, inclusiv, desfășurarea unei campanii electorale netransparente, în special prin folosirea de resurse financiare obținute prin încălcarea legii.

Verificând pe pagina web a Consiliului Electoral Central al UTA Găgăuzia (<https://www.mskgagauzia.md/wp-content/uploads/2023/04/Itogovyj-finansovyj-otchet-Dudoglo.pdf>) raportul totalizator privind veniturile și cheltuielile din campania electorală ale concurrentului electoral Dudoglo Nicolae pentru perioada de până la 28 aprilie 2023, s-a constatat că acesta a beneficiat de donații de la 4 donatori persoane fizice și de 4 donații din resurse proprii. ***Din acestea se constată donații cu depășirea plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar (11700,00 lei), după cum urmează:***

(lei)

Nr.	Data donației	Nume, prenume donator	Anul nașterii	Suma totală a donației în numerar	Depășirea plafonului
1.	17.03.2023-14.04.2023	Dudoglo Nicolae		43190.00	31490.00
2.	22.03.2023	Uzun Dmitrii		12000.00	300.00
3.	05.04.2023-25.04.2023	Mavrodi Maria		39000.00	27300.00
Total					59090.00

Prin urmare, se atestă că pe durata campaniei electorale candidatul Dudoglo Nicolae a beneficiat de donații în numerar în sumă totală de 99640,00 lei, ***iar 59090,00 lei sau 59% din suma totală a donațiilor ar fi fost colectate cu depășirea cadrului legal, adică a plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar.***

Verificând pe aceeași pagină web (<https://www.mskgagauzia.md/wp-content/uploads/2023/04/Itogovyj-finansovyj-otchet-Uzun.pdf>) raportul totalizator privind veniturile și cheltuielile din campania electorală ale concurentului electoral Uzun Grigore pentru perioada de până la 28 aprilie 2023, s-a constatat că acesta a beneficiat de 7 donații din partea persoanelor fizice și de o donație din resurse proprii. ***Din acestea se constată donații cu depășirea plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar (11700,00 lei), după cum urmează:***

(lei)

Nr.	Data donației	Nume, prenume donator	Anul nașterii	Suma totală a donației în numerar	Depășirea plafonului
1.	16.03.2023	Iurcenco Elena		45000.00	33300.00
2.	16.03.2023	Cimpoieș Vladimir		45000.00	33300,00
3.	16.03.2023	Popov Mihail		45000.00	33300.00
4.	04.04.2023	Chesea Vera		45000.00	33300.00
5.	25.04.2023 28.04.2023	Chemenceji Anna		25000.00	13300.00
6.	16.03.2023	Uzun Grigore		50000.00	38300.00
Total					184800.00

Astfel, se atestă că pe durata campaniei electorale candidatul independent Uzun Grigore a beneficiat de donații în numerar în sumă totală de 261000,00 lei, ***iar 184800,00 lei sau 71% din suma totală a donațiilor ar fi fost colectate cu depășirea cadrului legal, adică a plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar.***

Verificând raportul totalizator privind veniturile și cheltuielile candidatului independent Formuzal Mihail pentru perioada de până la 28 aprilie 2023 (<https://www.mskgagauzia.md/wp-content/uploads/2023/04/Itogovyj-finansovyj-otchet-Formuzal.pdf>), s-a constatat că acesta a beneficiat de donații din partea a 6 persoane fizice și de o donație din surse proprii. ***Din acestea se constată donații cu depășirea plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar (11700,00 lei), după cum urmează:***

(lei)

Nr.	Data donației	Nume, prenume donator	Anul nașterii	Suma totală a donației în numerar	Depășirea plafonului
1.	13.03.2023	Formuzal Mihail		20000.00	8300.00
2.	11.04.2023- 26.04.2023	Arnaut Ivan		22000.00	10300.00
Total					18600.00

Așadar, se atestă că pe durata campaniei electorale candidatul independent Formuzal Mihail a obținut venituri în sumă totală de 82000,00 lei, ***iar 18600,00 lei sau 23% din suma totală a donațiilor ar fi fost colectate cu depășirea cadrului legal, adică a plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar.***

Verificând raportul totalizator privind veniturile și cheltuielile din campania electorală ale candidatului independent Petrov Victor pentru perioada de până la 28 aprilie 2023 (<https://www.mskgagauzia.md/wp-content/uploads/2023/04/Itogovyj-finansovyj-otchet-Petrov.pdf>), s-a constatat că acesta a beneficiat de donații din partea a 43 de persoane fizice și de o donație din surse proprii. ***Din acestea se constată donații cu depășirea plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar (11700,00 lei), după cum urmează:***

(lei)

Nr.	Data donației	Nume, prenume donator	Anul nașterii	Suma totală a donației în numerar	Depășirea plafonului
1.	24.03.2023	Petrov Victor		42000.00	30300.00
2.	24.03.2023	Diuligher Alexandr		35000.00	23300.00
3.	24.03.2023	Aladov Vitalii		35000.00	23300.00
4.	24.03.2023	Bolea Vasilii		15000.00	3300.00
5.	28.03.2023	Vlah Alexandr		30000.00	18300.00
6.	28.03.2023	Suhodolischii Alexandr		20000.00	8300.00
7.	31.03.2023	Cîlicic Serghei		45000.00	33300.00
8.	03.04.2023	Garbalî Ruslan		30000.00	18300.00
9.	06.04.2023	Popa Dumitru		12000.00	300.00
10.	06.04.2023	Cobzari-Țurcan Rodica		42000.00	30300.00
11.	06.04.2023	Petrova Anastasia		42000.00	30300.00
12.	06.04.2023	Loghinov Rodion		40000.00	28300.00
13.	06.04.2023	Șișcan Alexandru		20000.00	8300.00
14.	07.04.2023	Dimov Vitalii		20000.00	8300.00
15.	07.04.2023	Constantinov Ivan		35000.00	23300.00
16.	13.04.2023	Ivanschii Dumitru		41000.00	29300.00
17.	20.04.2023	Țărnă Maria		43500.00	31800.00
18.	20.04.2023	Mucșenco Olga		40000.00	28300.00
19.	21.04.2023	Cînalî Vladimir		40000.00	28300.00
20.	21.04.2023	Țurcanu Ștefan		40000.00	28300.00
21.	21.04.2023	Procopi Tudor		15000.00	3300.00
Total					436800.00

Subsecvent, se atestă că pe durata campaniei electorale, candidatul independent Petrov Victor a obținut venituri în suma totală de 841000,00 lei, **iar 436800,00 lei sau 52% din suma totală a donațiilor ar fi fost colectate cu depășirea cadrului legal, adică a plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar.**

Conform raportului totalizator al candidatului independent Croitor Dmitrii privind veniturile și cheltuielile din campania electorală pentru perioada de până la 28 aprilie 2023 (<https://www.mskgagauzia.md/wp-content/uploads/2023/04/Itogovyj-finansovyj-otchet-Kroitor.pdf>), se atestă că acesta a înregistrat venituri din surse proprii și donații de la 4 persoane fizice. **Din acestea se constată donații cu depășirea plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar (11700,00 lei), după cum urmează:**

(lei)

Nr.	Data donației	Nume, prenume donator	Anul nașterii	Suma totală a donației în numerar	Depășirea plafonului
1.	28.03.2023	Croitor Dmitrii		20000.00	8300.00
2.	29.03.2023	Alihimovici Irina		35000.00	23300.00
3.	31.03.2023	Caraja Ivan		35000.00	23300.00
4.	27.04.2023	Meraji Harlampii		39600.00	27900.00
5.	27.04.2023	Meraji Iurii		31000.00	19300.00
Total					102100.00

Astfel, pe durata campaniei electorale a candidatului independent Croitor Dmitrii acesta a obținut venituri în sumă totală de 160600,00 lei, **iar 102100,00 lei sau 64% din suma totală a donațiilor ar fi fost colectate cu depășirea cadrului legal, adică a plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar.**

Candidatul independent Pavlioglo Gheorghii, conform rapoartelor sale privind veniturile și cheltuielile din campania electorală, a înregistrat venituri din donații de la 3 persoane fizice în sumă totală de 45000,00 lei (a se vedea link-urile:

<https://www.mskgagauzia.md/wp-content/uploads/2023/04/Finansovyj-otchet-na-10.04.2023-Pavlioglo.pdf>;

<https://www.mskgagauzia.md/wp-content/uploads/2023/04/Finansovyj-otchet-ot-17.04.2023-Pavlioglo-Georgij.pdf>).

Din acestea se constată donații cu depășirea plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar (11700,00 lei), după cum urmează:

(lei)

Nr.	Data donației	Nume, prenume donator	Anul nașterii	Suma totală a donației în numerar	Depășirea plafonului
1.	13.04.2023	Țurcan Alexandr		22000.00	10300.00
2.	13.04.2023	Simonenco Mihail		17000.00	5300.00
Total					15600.00

Astfel, candidatul independent Pavlioglo Gheorghii a obținut venituri în sumă totală de 45000,00 lei, **iar 15600,00 lei sau 35% din suma totală a donațiilor ar fi fost colectate cu depășirea cadrului legal, adică a plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar.**

Raportul totalizator privind veniturile și cheltuielile din campania electorală pentru perioada de până la 28 aprilie 2023 (<https://www.mskgagauzia.md/wp-content/uploads/2023/04/ItoGovyj-finansovyj-otchet-Gutsul.pdf>) al candidatului independent Guțul Evghenia, desemnată de Partidul Politic „Șor”, conține venituri obținute din donații de la 177 persoane fizice și din surse proprii. **Din acestea se constată donații cu depășirea plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar (11700,00 lei), după cum urmează:**

(lei)

Nr.	Data donației	Nume, prenume donator	Anul nașterii	Suma totală a donației în numerar	Depășirea plafonului
1.	05.04.2023	Guțul Evghenia		40000.00	28300.00
2.	05.04.2023	Marina Tauber		20000.00	8300.00
3.	05.04.2023	Serghei Burgudji		20000.00	8300.00
4.	05.04.2023	Irina Bogaciuc		20000.00	8300.00
5.	05.04.2023	Vadim Fotescu		40000.00	28300.00
6.	05.04.2023	Reghina Apostolova		40000.00	28300.00
7.	05.04.2023	Denis Ulanov		30000.00	18300.00
8.	05.04.2023	Victor Perțu		20000.00	8300.00
9.	05.04.2023	Svetlana Sochirca		25000.00	13300.00
10.	05.04.2023	Izbaș Tatiana		15000.00	3300.00
11.	05.04.2023	Zadîr Harlampii		15000.00	3300.00
12.	05.04.2023	Filipov Vasili		25000.00	13300.00
13.	05.04.2023	Nebunelea Mihail		20000.00	8300.00

14.	05.04.2023	Dumitru Ciobanu		25000.00	13300.00
15.	06.04.2023	Zbirea Alexandru		20000.00	8300.00
16.	06.04.2023	Ochișor Boris		25000.00	13300.00
17.	06.04.2023	Malai Sergiu		12000.00	300.00
18.	06.04.2023	Crudu Cristina		12000.00	300.00
19.	06.04.2023	Panciuc Svetlana		12000.00	300.00
20.	06.04.2023	Panciuc Ghenadie		12000.00	300.00
21.	06.04.2023	Molovata Vasile		12000.00	300.00
22.	07.04.2023	Dvorjanscaia Irina		12000.00	300.00
23.	07.04.2023	Simacovici Andrei		15000.00	3300.00
24.	12.04.2023	Josan Svetlana		20000.00	8300.00
25.	18.04.2023	Stelea Vasile		20000.00	8300.00
26.	18.04.2023	Matus Maria		15000.00	3300.00
27.	19.04.2023	Dubniuc Mihaela		20000.00	8300.00
28.	20.04.2023	Cravcenco Ecaterina		30000.00	18300.00
29.	20.04.2023	Pavlioglo Anastasia		18000.00	6300.00
30.	20.04.2023	Platon Tatiana		20000.00	8300.00
31.	20.04.2023	Cravcenco Maria		14000.00	2300.00
32.	20.04.2023	Țurcan Ina		16000.00	4300.00
33.	25.04.2023	Țurcanu Dinu		15000.00	3300.00
34.	25.04.2023	Cojocar Violeta		15000.00	3300.00
35.	25.04.2023	Hohlov Fiodor		37000.00	25300.00
36.	26.04.2023	Crudu Sergiu		15000.00	3300.00
37.	26.04.2023	Crudu Cristina		15000.00	3300.00
38.	26.04.2023	Decev Vasili		27000.00	15300.00
39.	26.04.2023	Țurcan Iuri		18000.00	6300.00
40.	26.04.2023	Uzun Dmitri		12000.00	300.00
41.	26.04.2023	Banaru Vadim		40000.00	28300.00
42.	26.04.2023	Lungu Ludmila		25000.00	13300.00
43.	27.04.2023	Platon Efrosinia		25000.00	13300.00
44.	27.04.2023	Buiucli Aratina		40000.00	28300.00
45.	27.04.2023	Druzi Andrei		40000.00	28300.00
46.	27.04.2023	Rusu Petru		13000.00	1300.00
Total					458800.00

Așadar, candidata independentă Guțul Evghenia, desemnată de Partidul Politic „Șor”, în perioada campaniei electorale a înregistrat venituri în sumă totală de 1785000,00 lei, **iar 458800,00 lei sau 26% din suma totală a donațiilor ar fi fost colectate cu depășirea cadrului legal, adică a plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar.**

Candidatul independent Cimpoeș Serghei, în raportul său totalizator privind veniturile și cheltuielile din campania electorală pentru perioada de până la 28 aprilie 2023 (<https://www.mskgagauzia.md/wp-content/uploads/2023/04/Itogovyj-finansovyyj-otchet-CHimpoesh.pdf>) a înregistrat venituri din surse proprii în mărime totală de 160000,00 lei. Având în vedere că aceste venituri se califică drept donații în numerar de la persoane fizice, iar plafonul maxim stabilit de lege pentru donații în numerar de la persoane fizice este de 11700,00 lei, veniturile colectate **cu depășirea plafonului maxim stabilit de lege pentru donațiile în numerar (11700,00 lei) sunt de 148300.00 lei sau 93%.**

(lei)

Nr.	Data donației	Nume, prenume donator	Anul nașterii	Suma totală a donației în numerar	Total plafon depășit
1.	03.04.2023	Cimpoeș Serghei		10000.00	148300.00
2.	04.04.2023	Cimpoeș Serghei		150000.00	

În temeiul celor expuse, solicităm examinarea faptelor descrise în prezenta sesizare în limita competenței funcționale.

Totodată, Comisia Electorală Centrală solicită să-i fie expediate copiile autentificate ale rapoartelor candidaților desemnați de partidele politice, cu toate datele de identificare ale donatorilor, pentru a fi examinate suplimentar, dar și în contextul prezentării de către partidele politice vizate a rapoartelor privind gestiunea financiară pentru prima jumătate a anului 2023.

Cu respect,

**Președinta
Comisiei Electorale Centrale**

Angelica CARAMAN